

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 118/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA], obaja [REDAKČIA], zastúpených advokátskou kanceláriou EwerLegal s. r. o., Šoltésovej 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Viktor Everling, PhD., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 278/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA] [REDAKČIA] odmieta ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. októbra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA]

(ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 278/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“) o zaplatenie 3 640,10 € v spore o vrátenie zloženej zálohy na kúpu bytu.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú:

„Dňa 25. 10. 2013 podali sťažovatelia na Okresnom súde Bratislava II žalobu na zaplatenie čiastky 3.640,10 Eur v spotrebiteľskom spore na vrátenie zloženej zálohy na kúpu bytu, ktorá zanikla v dôsledku odstúpenia, ako aj na náhradu súvisiacej škody, ktorá im v dôsledku porušenia povinnosti zo strany žalovaného vznikla. Konanie je vedené pod sp. zn. 8 C 278/2013.

Súčasne s tým podali aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, o ktorom súd v zmysle vtedy účinného Občianskeho súdneho poriadku mal rozhodnúť do 30 dní.

O nariadení predbežného opatrenia rozhodol súd po opakovaných telefonických a písomných urgenciách až 11. 02. 2014, teda v takmer štvornásobne dlhej lehote.

Následne po tom, ako žalovaný poskytol primerané iné zabezpečenie pohľadávky žalobcov vo výške aktuálnej čiastky pohľadávky a príslušenstva (v tom čase 4.322,24 Eur), konajúci súd predbežné opatrenie zrušil, nakoľko pominuli dôvody pre jeho nariadenie. Stalo sa tak uznesením z 02. 06. 2014,

Od vydania uvedeného uznesenia, t. j. od 02. 06. 2014, až doteraz, nevykonal súd žiadny ďalší úkon, a to napriek opakovanému telefonickému dopytovaniu sa na stav konania na súde...

S ohľadom na prietahy súdu pri vydávaní predbežného opatrenia ako aj následné prietahy presahujúce tri roky od posledného úkonu súdu a dosahujúce štyri roky od podania žaloby bez jediného úkonu súdu vo veci samej a bez nariadenia pojednávania, sťažovatelia ako žalobcovia stratili dôveru v súdnictvo a v realizáciu ich základného práva na súdnu ochranu. Vzhľadom na to, napriek osvedčeniu ich práva aj pre účely nariadenia predbežného opatrenia a napriek presvedčeniu o danosti ich nároku vyplývajúceho

zo spotrebiteľskej zmluvy v značne vysokom rozsahu, pristúpili na mimosúdne urovanie so žalovaným, v rámci ktorého sa vzdali približne polovice výšky ich aktuálneho nároku voči žalovanému (teda približne až 2.500,- Eur). S ohľadom na uvedené, sťažovatelia budú brať žalobu v krátkej dobe späť. Zdôrazňujú však, že porušenie ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov naďalej v čase poddania sťažnosti trvá, pričom práve tento stav spôsobil ich rezignáciu na ďalšie pokračovanie v konaní. Pritom zdôrazňujú aj to, že vzniknuté prietahy by súčasne oslabili aj ich pozíciu v súdnom konaní vzhľadom na ťažšiu dostupnosť a výpovednú hodnotu svedeckých výpovedí po takmer piatich rokoch od priebehu rozhodných skutočností zakladajúcich ich nárok.“

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a aby vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/278/2013 porušené boli.

2. Ústavný súd priznáva finančné zadostučinenie v sume 1.200,- Eur (slovom tisíc dvesto eur) samostatne každému zo sťažovateľov, ktoré im je Okresný súd Bratislava 2 povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava 2 je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľom, v sume 374,81 Eur na účet ich právneho zástupcu, do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu podanej sťažnosti je zrejmé, že sťažovatelia napádajú postup okresného súdu v napadnutom konaní z dôvodu, že okresný súd v napadnutom konaní je od roku 2014 nečinný.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, IV. ÚS 60/2018), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva.

Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd ešte poukazuje na to, že vo svojej judikatúre z ostatného obdobia, aj vzhľadom na aktuálnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ištván, Ištvánová proti Slovenskej republike, Bednár proti Slovenskej republike, Klinovská proti Slovenskej republike) na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy dotknutého súdu ústavný súd v zásade už netrvá, ale len v prípadoch, keď dĺžka napadnutého konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu je už *prima facie* zjavne neprimeraná (IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012, II. ÚS 391/2014, II. ÚS 783/2016, II. ÚS 570/2016), čo však v konkrétnych okolnostiach o veci sťažovateľov nemožno bez ďalšieho tvrdiť.

Zo sťažnosti, z priloženej spisovej dokumentácie a vyžiadaného spisu vyplýva, že sťažovatelia dva razy žiadali okresný súd, aby v súlade s § 75 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku vo veci konal, avšak sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch napriek svojmu právnomu zastúpeniu v napadnutom konaní nepodali a ani nepreukázali, že túto podmienku nespĺnili z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd prihliadol aj na to, čo uviedli sťažovatelia vo svojej sťažnosti, že „*pristúpili na mimosúdne urovnanie so žalovaným, v rámci ktorého sa vzdali približne polovice výšky ich aktuálneho nároku voči žalovanému (teda približne až 2.500,- Eur)*“, a že „*S ohľadom na uvedené, sťažovatelia budú brať žalobu v krátkej dobe späť.*“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľov.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľmi v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priet'ahom, predložili ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2018